

JESNIČKE KITICE

SVETOGA FRANE ASISKOGA

PO

A. F. OZANAM-U

SPJEVAO

F. G. MARTIĆ.

SARAJEVO.
TISKARA SPINDLER I LÖSCHNER.
1887.

PJESNIČKE KITICE

SVETOGA FRANE ASISKOGA

PO

A. F. OZANAM-U

SPJEVAO

F. G. MARTIĆ.

SARAJEVO.
Tiskara Spindler i Löschner.
1887.

MINISTERSTVA ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
SLOVANSKÁ
KNIHOVNA
V PRAZE

Pjesničke kitice

svetoga Frane Asiskoga.

---

1. Poklie pjevah ja junake
Što su zloće prahom žegli,
Sad' mi seć' je pod oblake,
Kudono su borci segli,
Koji s' križem bojak biše
I kršćanstvu vienac sviše.

2. Oj! Svemožni duše blagi,
Daj daruj mi leta s' neba
Jur pjesničkoj u nesnagi
Kud' nemoćnu pregnut' treba;
Što me žudnja tače netom
Da pripjevam Frani svetom.

3. Tvôm milojku od Asiza,
Divnu onom Serafinu,
Što u nebo duhom siza,
Kad' iz svjetskog sjaja vinu,
Prezriev na njem puti slasti
I griešnije zgoda lasti.

4. Al' prvlje nam valja reći,
Ko bje Frano u mladosti,
Pa potom je reda preći
Na divne mu na krieposti,
S' kojih se je časti dostó
I bezsmrtnik slavan ostó.

5. U čestitu rodjen domu
On odgojak oro bio,
Vrstan poslu u svakomu,
Roditeljem vele mio;
A gradska ga mladež štova,
I udružbu s'njim osnova, —

6. I on s' njima rad' se druži
Kolo vodeć', pojuć pjesni,
I gospoda njega kruži,
Pa sav grad ga urnebesni
Prozva mladcem neobičnim
I mladeži Cvietom dičnim.

7. I s' te fale ponositi,
Ubran mladac misô zače,
Da će njekoč knezom biti,
Ter vitežkim tragom mače;
Jamiv koplje on u ruku
Pridruži se bojnom puku

8. Vojevode Brijenskoga,
Koi kivan tad zarati
Na Fridriha Siciljskoga,
Jer mu zemju krut prifati,
I starinska prava šteti
Ter pošao da se sveti.

9. U ta doba Frano sniva:
Da spi dvoru u veliku,
I veselim snom uživa,
Sluša trublje, bojnu viku
Vidja mače, koplja štite,
Gdje po dvoru trieme kite.

10. I prenuv' se od sna sladka
Rad znat' što mu sanja znači
Idje pitat' njekog' bratka
Da mu utvar tu izdjači, —
Reko tumač da ureda
On vodj bit' će njekog reda.

11. Pa srce mu ti san prenu,
Da na zavjet pregne teški:
Družit' družbu poniženu,
I uperit' red viteški,
Što će mučit muke svake,
A sokolit ubožnjake.

12. A pak vojna tad se diže,
Što će svojit' zemlje svete,
Pošle vojske uza križe,
Da nevjerne izgnu čete,
Jerusalmskog' oda grada
Gdjeno Božji sin postrada.

13. Mah se vitez vojni javi,
Ko i druzi bojci steći,
Isusove rad ljubavi,
Bit' se i mriet nežaleći
Pa križarske stigò čete
Domak grada Damijete.

14. Boj se bio, krvca tekla,
Vrli borci mnozi pali,
A njeg smrtca nezatekla
U krvavoj tu navali,
Već na polju ostà bojnu
Da podigne inu vojnu.

15. Odtud' krenó na krajišta,
Gdje se skita puče glupi,
A njeg kriva vjera tišta,
I on smion medj unj hrupi,
I sta štit' mu tajna slova
Evangjelja Isusova.

16. I kaziva naučnikom
Što naroda bjehu toga:
Da spasenja nema nikom
Ko neštuje uprav Boga,
I neuzzna nauk pravi
Kog' po Krstu on objavi.

17. I da ljubit' imadu se
Svi narodi i svi ljudi,
I mirovat' vjek' medju se,
A najvećma sreći prudi,
Da se dobriem djelim glase,
I s' tiem zaviek duše spase.

18. U tom' poslu viteškomu
Gdje neuman puk ponuka,
Zadovolji žaru svomu;
Al' ga uze preča muka,
Da se jurve kući vrće,
I svoj narod k' spasu svrće.

19. Pa kadno se odtud' dieli
Rieči Božje zatočniče,
Ponukan se puk razcvieli,
I Musloman mnogi tekó,
Ter mu srećan put narekô.

20. A ostade tu mu družbe
Kojoj prieki zavjet zada
Neka svete čine službe,
Kod skrovišta svetih zgrada,
I spomenke straže časne
Da jim slava neugasne.

21. Od te družbe vaviek eto
Franovije' poslužnika,
Gdje na groblje bdiju sveto,
Po zavjetu zavjetnika,
Dvoreć dvorbu bez iznime
U njegovo slavno ime.

22. I vitez se s' puta vrati,
Gdje ga družtvo drago primi,
Grad ga zdravi, svak ga brati,
A razdragan i on s njimi
Što mu dragom čašću gode,
I s' njim opet kolo vode.

23. Navik bio u tom vieku
Da se vitez svaki ženi,
U mladosne dobi jeku;
Pa ubavci ti družbeni
Da na siela vode ljube,
E jim veću radost snube.

24. Bila došla reda Frana,
Bivši momče jur u dobi,
I njeg' družba milovana
Na ženitbu dobna skobi,
Pa pitali: djevu koju
Za ljubu bi hćeo svoju?

25. Frano reče: ja ću dičnu
Uzet ljubu u cvietu,
Mojoj duši drugu sličnu,
Kô što nikom na svietu;
A ta cvieta, drago moje,
Moja ljuba „Ubožtvo je."

26. I počem je dragat' priče
Ljubavju se zaniê toli
Za njom skroman ljubovniče,
Da i pjesmom nju sokoli,
Kó što pjesnik niki nije
Smio svoju ljubu prije.

27. E nuto mu pjesni kitne,
Što poletom njeg' uzdiže
Na zamahe nedohitne!
Al' ljubav mu k' nebu stiže,
I ono se s' nje utiša,
Jer mu pjesan Isus sliša:

28. Pomilujme Bože mili:
I uboživo ljubu moju,
Štono jurve tužna cvili
Odbačena na borištu
Gdje ju svaka rugla stištu.

29. Što kraljicom bješe ona
Svih kriepostih i dobrota
I uzorna i miona,
Pùka ti je sad sjerota;
Svi štovači što joj bješe,
I oni je pogrdješe.

30. O! Isuse spomeni se!
Iz nebesnih dvora da ti
Zarad' iste uputi se,
I hoće se s' njom vjenčati,
Pa s' njom steći sinke mnoge
Savršene i uboge.

31. Ona ista što te prija'
U jaslice bez pokrova,
I na svomu srcu grijà,
I toli te vruće štovà
Da te žudna sliedi svuda,
Kadgodj tebi bješe truda.

32. I kad netom bojak zače
Radi našeg ti odkupa,
Ubožtvo ti neuzmače
Nô u borbu s' tobom stupa;
Druzi makli kojekuda
A ubožtvo s' tobom svuda.

33. I kad tvoja majka drhtna
Idje s tobom uz sve muke,
Do počinka tvog' samrtna
Ubožtvo ti pruža ruke;
Čim ti ona ljublje stope
Ti se s' ovom na križ pope.

34. Pa tudie te zgrli sladko
Kako nigdie ta gospoja,
Nehćeć' da bje drvlje gladko
Gdje će vjesit' uda tvoja;
Jer čim tebi teže bude
Tiem će lakše bit' po ljude.

35. Još i čavle ona stuče,
I kljune jim oštre stupi,
Da te tupi jače muče,
I kad' žedan ti zaupi
Da ti vode doda koji,
Ona tebe octem poji.

36. Uz grljenje to se sbiva
Te gospoje odabrane
Što si sebi zaručiva:
O! Isuse moje rane, —
Sad' ko bi već nehaj bio
Pa tu ljubu neljubio?!

*
* *

37. Gdje ubožtvo ljubit' obra
S' sebe skupo ruho skida,
A božjacim razda dobra,
Nit' vitezu bilo stida,
Snimit koplje bojevito,
Povrć' družtvo vilovito.

38. Ter navukav rutu na se
Na odluke krene svete
Kojim da se ljudi spase
I pogubna požud smete;
Jer ga ljubav k' ljudstvu tače,
Pa se na trud dâ junače.

39. I nebje mu ništa mrsko
Što za njima bruka ustà,
Gdje njegovo družtvo drsko,
I gradjana hrulja pusta
Za njim, što jim bješe zlato
Nabaciva psost i blato.

40. Jer jav višnji doprie Frani:
„Na noge se slugo vrla!
Ter mi trohmu crkvu brani,
Nebili se poduprla,
Tvojom riečju, tvojim redom
I života sveta sliedom."

41. A u horu bilo velu,
Gdje se puče skvaren tada
Svakom skvrnu podà djelu,
I hće jadan da propada,
Evangjelske grdeć' svjete,
I istine rieč propete.

42. Nenećnù se vitez zvani,
Nò se na ziv spravan nadje
Poslušniče odabrani,
Mahom u sviet božjak zadje,
I s' goliem se križem puti
Svuda, kud se nemoć ćuti.

43. Prvi mu je dom nebogi
Italija sviem dična,
Al' puk joj se skvari mnogi
S' navičaja neobična;
Tu zvaničar svoj trud zače,
Pa čudesan udalj mače.

44. Kad mi blažen nadalj odè
Ka istoku sa zapada?
Nije mi te već stić' zgode,
Čim mi tekar na um pada
Sitna pjesan, što ću pojit'
I njom ljubav s' tobom spojit'.

45. Nu vini se vilo moja!
Apeninske šúmom gore;
Gdje ogranje česta hvoja
Od ptičijeg' pjenja gore;
Tudier ćeš mi sveca stići,
Gdje on pjeva sa ptičići.

46. E počujte braćo mila!
Ako niste čuli ptica,
Što nam slovi knjiga bjela,
O tih ptica navjestnica,
Koju pisac živ dohrani
U pjesničku počast Frani.

47. Jednoč greo svetac ovi
Kroz te gore, kroz zelene
Gdje se nebroj ptica ovi
O grančice napaljene,
I sa tiha jutra budne,
Popjevahu pjesni čudne.

48. On ostaviv' druge svoje
Skrenu da se pticam druži
Rado slušat' kako poje,
Na što li jim pjesan služi;
Al' kad skrišan k' njima banu
S' granja ptice sve opanu.

49. I već kada medj' njih pade
Zamuknu jim gròca mila,
Niti jurve pjevi knade,
Već posagnu lahka krila,
Pa ćudale one tio
Dok jim čudak proslovio:

50. „Oj vi ptice miloglasne!
Priduhnite tekar pjesni,
Razgovore gore jasne,
Pa počujte blagovjesni
Naglas, kog' ću ja vam rieti
Na toj dragoj na susreti.

51. Vi ste dužne ponajpreče
Svomu Tvorcu da pjevate,
Gdjegodier vas dan zateče,
I kudgodj se povijate,
Širom gora zemskog' raja,
Do nebesnog uzvišaja.

52. Jer Nojevoj još u splavi
On vam divno pleme spasi,
Gdje vam ptićim gniezda savi,
I potomu polet glasi,
Dav' vam gore, zrak i polja,
Da pršete kud' vam volja.

53. I speri vam perje vito
U razlike poredjaje,
Da vam biva imenito
Na počeljne polećaje, —
I zrakom vas u vis niše,
Da slavite njega više.

54. Nit' sijete, nit' ženjete,
A pak on vas pićom goji,
I da s' žedje neginete
Hladniem vas riekam poji,
I za razkoš milje dade
Šumske hlade i livade

55. Prelje niste, niti tkate
Nit' odieći znate šava,
A riesno se odievate,
Jere on vam ruho dava;
E sad' drage zapjevajte,
Ter svom Tvorcu slavuljajte."

56. Čim jih plahe on oslovi
Sve stuljene po tlih pâše,
Al' poklie jih blagoslovi,
Udilj mu se slepršaše,
I s' njih perje vjetrovito
Na oproščaj bjè navito.

57. Uz to burno lepršanje
Zjale kljuna odzinuti',
Reć' bi da jih rieč Franje
Jur na dalek put uputi;
Pa mu žurno naponase,
U različne pjevnu glase.

58. A svecu se čudo poda,
Na tu raznih pjesnih silu,
Čudnih ptica svakog' roda;
Pa zaglušju u tom' milu
I sam pjesni naglas prima
Ter pripjeva Bogu s' njima.

59. Nu kad' vrh njih ruke diže
Da jim jurve slobost dade,
Sprhale se k' njemu bliže,
I življi jih cvrkut stade,
Čim jim reče da se krute
Širom svieta na sve pute.

60. Pa kad' prhnu jata čudna
Svom se gorom lišće strese, —
Franu spopà misò trudna
Jer mu ptice vihr ponese,
A pticama krenut milo
Kud' je kojoj lećet' bilo;

61. Lećet na rieč Božjeg sluge:
Mah k' zapadu jedne prhnu,
Ka istoku pršu druge,
K' sjeveru se treće vrnu,
A spram juga četvrte su
Kud' jih voljko krila nesu.

62. Svako jato svoj let sliedi,
Na krajine nepoznate,
Za letom jim Frano vedi,
Eda mu se opet vrate;
Al' kad' nike nazâd nebi
U čudu se svetac snebi.

63. Ma se čudu domišljaše:
Što su ptičji ti poleti,
I kada njih vjetri gnâše
Da će tuda sliedci sveti
Križ ponieti, mučit' muke
Dok oda zla smetnu puke.

64. I istinom poslie bješe,
Da po letu bajnih ptica,
Mnogi vitez podje pješe,
Koje na te pute stica
Naš viteže ubog Frane,
Da Krstovu Crkvu brane.

65. Pjevale su ptice čudne,
I Frano jih drágán sluša;
Al' ga pale misli trudne,
Jer njegova ćućè duša,
Da on prvi ima poći
I Božiji prijav smoći.

66. Ter viteže put putovà,
Prodje mnoga sela, grade,
Mir i ljubav predikova,
Koreć' griehe, tješeć' jade,
Svakog griešna bratstvom brati,
Da na pravi put se vrati.

67. I nebiv' mu voljno dosta,
Što mu vruće srce iska,
Propovjedim rieč prosta,
Da u duše usviest tiska,
Već' i pjesnim on ponima,
Nauk, da se življe prima.

*
* *

68. Njekoč bdivši četrest noći'
Leonarda dozva brata,
Da mu služi rieči smoći,
I iz usna perom fata,
Što mu duša izreć' žudi,
I na što ga ljubav budi.

69. Leno pisa, sveče pjevà
Pjesan žarku, zanositu,
Što sunašcu odasieva;
Uza divna sloga kitu,
A kitica eto čista,
Što bilježi ruka ista.

70. O! svevišnji Mogućniče!
Kôg' te višnja diči dika,
I sav sviet ti slavu kliče,
Od iskoni do viek vieka;
Al' nikomu dano nije
Da imenom zvat te smije.

71. Moj Gospode faljen budi
Radi svakog' stvora tvoga,
Što na svietu vide ljudi,
Najpre sunca rad' žarkoga,
Štono nam je bratac mio
Jer ogrieva sviet cio.

72. I svjedoči tebe Bože,
Koga mi te nevidjamo,
Al' što tvoja svemoć može
To po sjaju sunca znamo,
I prem ti se lice krije
Ono po njem s'neba sije.

73. Faljen bio pa Gospodi!
I rad sjajne mjesečine,
Što sunčeve zrake svodi
Kroz noć mrklu u nizine;
To je sestra naša dična
Nam' u tminam veledična.

74. I rad' zviezda faljen budi,
Što se nebom obnoć viju,
I s' njiha ti slava prudi,
Jer vrh zemlje žarke bdiju;
A pak u mrak ti njih stavi
Da te i on tavan slavi.

75. Slava tebi pa Gospodi!
Porad' vjetra brata draga,
Što razlikim dahom godi,
I razmjene dobi smaga,
I poručan svačem biva,
Što na zemlji ima živa.

76. Slava tebi još gospode!
Zarad stvora bistra, čista,
Radi naše sestre vode,
Što kô dragi kamen blista;
E rosi ti polja, gore,
I sve tvoje poji stvore.

77. I nek ti je slava trajna
O! Gospode svemogući!
Radi bratca ognja sjajna
Što nas njegov plamen vrući
Grije, dokle sunca prami
Nekrenu se žarki k' nami.

78. Faljen bio o Gospodi!
Radi zemlje sestre vrle,
Što no hrankim rašćem plodi,
I pita nas sve umrle,
Pa te tvoje blagodati
Dieli nam kano mati.

79. Još ti slava nebroj puta,
Rad svih ljudih što prašćaju,
Od pozlobe djela kruta,
Ter u bratskom miru traju,
Bez osvete i poboja,
Pa jih kruni ljubav tvoja[1]).

80. Pak ti fala još najveća
I zbog naše sestre smrti,
Kojoj niko uteć neće;
Pa blago mu ko neprti
Grieh na svojoj hudoj puti
Jer u vječnost čist se puti[2]).

81. On podložan tvojoj volji,
Na sudjeni čas se smije,
Umičući na sviet bolji,
Gdje mu druge smrti nije.
Faljen da si! blagoslovi!
Što te prosi sluga ovi“.

*
* *

---

[1]) Ovu kiticu dodao je Svetac pjesni kad su se Asiski gradjani bili ponieli sa svojim biskupom dotle ljutò, da su oni bili od njega i u izobćenje stavljeni, a on od njih izvan gradjanskoga zakona proglašen. Tada Frano poslao dvojicu braće, koji su jih ljubavno pomirili.

[2]) Ovu kiticu nadoda kada mu bješe preminuće objavljeno.

82. Pošav častnik iz Peruze
Slavit Gospi u Asizu,
S' sobom brata Lava uze,
I nestignuv' k' gradu blizu,
Snieg usu, dažd zakropi,
I njih crna noć poklopi.

83. Proz te škropce išli jadni,
Kruničajuć Božju muku
Tapali su trudni, gladni,
Kô bi na um došlo vuku
Da bi u tom jadu vijo,
Nebi li se gdjegodj skrio.

84. Ali Franu nesamori
Nit' mrak mrkli, nit liev kiše,
Već on ves'o drugu zbori
Uz put nauk da zapiše
I rad sebe i rad druzi
Kako će se snać u stuzi.

85. Govori mu: „o! daj Bože
Svakom bratu što moj bude,
Da s' trpljenjem on uzmože,
Ovakove podniet' trude,
A radosti neuzhtije,
Jer je ovdje prave nije.

86. Pa da čuda brat ta tvori:
Da sliepci očim vide,
Da niemi progovori,
I da hromi hodit' sliede,
I gluhi mu glas da čuje
I da mrtve uzkrisuje. —

87. Da jezike uzzna svake,
I sve knjige da uzčita,
I prostigne učenjake,
I čudišta zakučita,
I da tajne srca zrije;
Ipak radost to mu nije.

88. I kada bi znao koji
Kò angjeo kazat' brate:
Kako koja zviezda stoji
Kako l' koi cvietak cvate,
Gdje se koja ptica leže,
Gdje l' u zemlji blaga leže. —

89. I da loge riba znadne,
Što li koja rieka valja,
Kad' li koi kám upadne,
Što li koja zvierka valja,
I što koi čovjek mnije;
Ni u tom mu radost nije.

90. I kada bi učan brate
Toli čudno predikov'o.
Da nevjerni svi se vrate
U poznanje Isusovo,
I negrieši sviet veće;
Ni s' tiem radost stići neće.

91. Jadni greduć' unaprieda,
Ves'o Frano čita bratu,
A kada mu dozlovieda
Reče riečo mu umiljatu:
Al' molim te ujme Bože!
Gdje se radost ta stić' može?

92. Nemoj pitat sad' to sine,
Već pobrzaj pravim putom,
Dokle smrzo nas nestine,
A valja nam doći šutom,
Da nas puste prić u celu,
Dok su braća na posielu.

93. Pa kad' vaki mi sustali,
S' duga puta iznemoćni
Na vratima kucat' stali,
A javi se vratar noćni,
Pa zloćudan on upita:
Ko se u ta doba skita?

94. Da smo braća, reć' ćemo mi,
A on će nam ljutit vratit':
U ta doba brat doć' nesmi, —
Nemojte se ništa bratit',
To vi niste, već nitkovi
Utvorice i lopovi.

95. Što ubožtvo hinit' znate,
A prosjacim podiel hljeba
Nepravedni otimate,
S' tog' vas sudu tužit treba;
Kinite se odmah s' vrata,
Nekrutite trudnih brata.

96. I nehćedne odpriet' paka,
A mi drhtni od studeni
Usried mokra crna mraka,
Vaki gladni ojadjeni,
Škljocat ćemo sve do rana
Sutra, izpred samostana.

97. Pak mi na ti ukor kruti,
I na grube te pogrde,
Nebudemo ni čas ljuti,
Nego čudi tihe, tvrde
Da u ljubkoj poniznosti
Podnesemo sve pakosti.

98. Mneć' on pravo čita nami,
Zna nas, a Bog po njem zbori,
I s tom patnjom on nam sami
Neobslužnost našu kori;
Istom piši Lave brate,
Tu da radost prava cvate.

99. Pa kucnemo smjeli potom,
A on na nas srne ljući,
I grdjiem zaspe špotom,
Jade naše nehajući:
Kinite se lole pjani,
Mjesto vam je u mejhani;

100. Taki amo nedolaze,
Nit' jim ima noćivanja,
Već po krčmam oni laze
Gdje jim gode uživanja,
Već lopovi nelupajte
Nit' se amo uć' ufajte.

101. I kad braco još ovake
Pretrpimo s' mirom psosti,
I budu nam grdnje lahke
U ljubavnoj u dragosti,
Piši zbilu da tudiena,
Biva radost savršena.

102. I joštere pokucnemo
Moleći ga Boga radi,
Da na pragu neginemo,
Od studeni i od gladi,
Već nas pod krov unić' pusti,
A pak na to on zausti:

103. E lje pravi pjanci jesu
Što nedaju svu noć mira,
Jer jih djavli neodnesu
Izpred mirna Manastira;
Red je veće da jim platim
I toljagom tvrdom bràtim;

104. I sa toljom on iznikne,
Pa nas zgrabi po kukulje,
I na tle nas jadne šikne,
Mlatit' će nas kano hulje
Dok nam zglobe nepobroji,
I dok dušom dis'o koji.

105. Nu kad' mi tu groznu plaću
Prijamimo živi rada,
Kò kad' dužnik vraća daću
S'tog što Isus za nas strada:
Piši brate: Njemu slava!
Jer je u tom radost prava.

106. Istor nauk nadostavi:
Da svi svetog' Duha dari
Koje po njem Isus javi,
I on sobom milodari
U ljubavi s Višnjim ocem
Pravim svojim štovaocem

107. To su: da svak ko njeg sliedi
Ima trpit' tielom kazne
Dok sam sebe nepobjedi,
A s' te patnje neprijazne
Što sam s' sebe trpit' ima,
Vječne plaće da neprima.

108. Jer nikomu dato nije
Da kriepostan s tih dobara
Ponieti se uprav smije
Što su sašla odozgara;
Jer to Božje milosti su
A privriede naše nisu.

109. Kako sv. Pavle reče:
Nemoj mi se visit' s' toga
Što si vr'o! o čovječje,
Buduć to ti dar od Boga;
Pa kako bi s' tog' hol bio
Što sam nisi zadobio?

110. Već' u križu i u muci
Mi se smiemo slavit samo
Isusovoj po poruci;
I mene je želja tamo,
Niti marim inog' slavlja
N'o koje me uz križ stavlja.

* * *

111. Kad' množ druga Frano steče
Nebrojnije' po svietu,
U Asiz jim sbor nareče
Da se tu s' njim svi susretu
koji su mu sliedci pravi,
Da jim stalan red postavi.

112. Pa gdje u grad ta nagrnu
Nenadane od svud čete
U odielu grubu, crnu,
Grad zamnie, puk se smete
Čudeći se čudnoj vojsci,
Neznav' kud će taki bojci.

113. Nu zgledavši ljude čudne
Gologlave, bosonoge,
S' teška puta toli trudne,
Sve nevoljne, i uboge,
Sjetili se da te čete
Frani idju na zavjete.

114. Grad se briga ko će njima
Toliciem kruha dati,
Jer jih puno tisuć ima,[1])
A valja jih dočekati;
Njih pak Božja provid štiti,
Ter svak' k' njima s' darom hiti.

115. Tu zamalo sviet se sleti,
Da jim služe čim se može,
Jer se svako Frane sjeti,
I vlastela i velmože,
Pa se zgrnu ljudem hljeba
I sveg' što jim trudnim treba.

116. Za počitak sve se sklanja,
Kolibe se sprućem spliću,
Krovovi su zelen granja,
Za postelje slamu smiću,
A pod glave stiene tvrde,
Nit' se braća s' ičeg' srde.

117. Ti šeperi i te stelje,
I kamene poduzglavi,
To njihove bješe želje,
Jer jim tako i red stavi,
Pa to njima bilo milje
Kô svjetovnje sve obilje.

---

[1]) Moj pisac Ozanam veli 5000. a P. A. Cesari 50.000. da jih je bilo.

118. I tu uzor sabor bješe,
Kó što ga je Frano htio,
Sva mu braća stigla pješe,
I on svima rad proštio,
Kîm bi ljudstvu koristili,
I spašeni sami bili.

119. I pre neg' se s braćom dieli,
Pouke jim dade stavne,
A neka su svi veseli,
Radi patnje preubavne,
Jer će uzdar puno veći
U životu vječnom steći.

120. I gdje jurve podju braća,
Veseo se prašća s' njima,
I još ciglu rieč obraća
Sa suzniem on očima,
Rekav: braćo i sinovi!
Nek vas Isus blagosovi!

121. Sladost svieta je prolazna,
Kó na listu kapca rose
A za uvjek traje kazna,
Što griešni za grieh snose;
Mala muka vriemenita
A slava je nesvršita.

122. Kad životom odslužimo
Što smo Bogu obećali,
Zaisto se ufat' smiemo,
Da nam plaća neuzfali;
Božju rieč uzdižimo,
A za slavom uzdišimo.

123. Nebrojni su k' njoj pozvani,
Koji posluh uzasliede,
Al' malo je odabrani';
Dužna plata svakom pride, —
Vi zavjete kó drag kamen
Učuvajte vazda. Amen.

124. E ljubavju shrvan svetom,
S' pomišlju se mučit' uze:
Jer se bori s' taštiem svietom!
I s' te muke proli suze,
Al' se opet smučen prenu,
Ter ljubavnom pjesni krenu:

125. „Jur me niko nek neište,
Jer ljubav me k' sebi skuči,
I tako me snažno stište,
Da kô luda jurve muči,
Nit' mi joj se srce brani
Jer ga ona smrtno rani.

126. Nebo, zemlja, sve me viče
Svakog' stvora čujem glase:
Ljubi, ljubi zaljubniče
Nad' sva bića i nada se,
Ljubav, što no svietom seže,
I k' sebi nas sve priteže."

127. A pak na te vruće sjete,
Kojiem ga ljubav smara,
Ista ište da ga srete,
I s' njegova ljubka žara,
Nebesno se sielo sminu,
I hće blažit' nje žestinu.

128. I njemu se Isus javi:
„E odveć me ljubiš brate!
Nu ti ljubav u red stavi,
Jer u redu kriepost cvate,
I sve što ja na sviet stvori'
U stavljenu redu zori.

129. Sve ka svojoj svrsi teži
Nesmećuć' se nigda s' reda;
I ti ljubav svoju steži,
Preko reda nek' ti neda,
Počem tvoja vrla duša
Do bezumlja ljubav kuša.

130. Njemu Frano vrati na to:
„Moj Isuse! šta mi reče?
Da mi ljubav, moje zlato,
Na uzporu red zateče;
A nisi se mogo ni ti
Od te sile ubraniti.

131. Jer i Tebe sagna amo
S' tvog priestolja Božji sine!
Da ju i mi upoznamo,
I po tebi ona sine,
Pa te ista ljudma oda,
I ti kô tudj u nas hoda.

132. Nisi hćeo ni stan naći,
Nit' na zemlji imat' išta,
Već navješta ljubav braći
Prikazujuć sebe ništa
Radi iste, nit' si drugo
Uživao doliš rugo.

133. I ti s' njome ves'o idje,
Kano da bi pijan bio,
I ko bogca sviet te vidje
Al' ti ljube nisi krio,
N'o u sviem prigodama
Ona tobom vlada sama.

134. Još Isuse! smiem izreći,
Kad' te prava Pilat pita,
Što ošuće u toj smeći
Tvoja duša plemenita:
Tiem hće da te na križ stavi
Ljubav naše rad ljubavi.

135. Ištuć' Boga kroz sve stvore
I po svima štujuć njega,
Plaka ljude što se more
Rad dovoljstva svjetovnjega;
Nevolje ga s' njima steći,
Već' ga stići smrću mreći.

136. Pa u takom on zanosu
Vidje gdje križ s' neba sleti,
I zlaćene zrake prosu
U šest krila razapeti,
I gdje po njem striele pâše,
Al' se udren nesjećaše.

137. Nu radostan sniva čuda,
Dočim rane neoćuti,
Na razkrsna svoja uda,
Nit' tad' mu se sviest smuti,
Kada su ga čavli zboli
Već pjevajuć bóli tòli.

138. „Ljubav mene u peć tište
Ljubav u peć tište tielo,
Gdje u ognju kosti pište,
Duša pak mi pjeva smjelo:
To zaručnik moj ubavi,
Dâ mi prsten od ljubavi.

139. Od ljubavi prsten dâ mi
Moj zaručnik, janje milo,
I ko sužnja mene jami,
I srce mi razdrie cielo,
I živa me na tle splasti,
Pa sad mriem ja u slasti.

140. On razdrie srce moje
I upola na tliem zgnjavi,
Pak naperi striele svoje
I ljut na me boj nastavi,
A kada me tiem sleti
Od ljubavi ja hćeh mrieti.

141. Nit' se čudih što nenadna
Ta bridka me striela prodje,
I kako me zgodi jadna,
Pa s' nje mriem u slast ovdje;
Udarac je ljubav bio
Što zaručnik dâ mi mio

142. Nu kad rane ćućeh mnoge,
I izdahnut' od njih htija'
Izapeh se tad' na noge,
Pa se latih štita i ja,
Al' ga bojem nenadkvači',
Jer od mene bješe jači.

143. On striele na me sipa
To nemilo, hitro toli,
Da već ljute rane pipâ,
I od težke srušen boli
Ja zavapih: nemoj veće!
Takvog' zakon boja neće.

144. Nu on višma boj priznaži
I stienama pogna mene,
Koja svaka tovar važi,
Jere bješe nalievene
Sve olovom topljenime,
I ni jednom nemaši me.

145. Tako bojko zgadjat' znade
A ja jadan skrhan klecah
Jer mi sviest se već ukrade,
Al' neplakah, niti jecah,
Mnijuć' da sam umro bio
Kano što sam i želio;

146. Umro, ne od smrtne sile
Već' od većeg' radovanja,
Od ljubavne ćuti mile,
Kojoj mi se duša klanja,
Što me u tu borbu speti,
Ter života mruć' se sjeti'.

147. I sviest mi dodje k' sebi,
I smion se nadjoh tako,
Da se borcu predó nebi'
Već radije da bih makó
Uz Angjele što boj dvore
U nebesne mirne dvore.

148. Al' me spopa snaga istom,
Sto me opet u boj jači,
Proć Isusu momu istom
Sa kojim me ljubav kvači;
Pa ja njega skrhan skrši',
I na tom' se boj naš svrši.

149. Pak medju nas mir se sklopi,
Jer me ljublje janje blago,
I moje se srce stopi,
U njegovo njedro drago;
Što me ljubav u peć vrže,
To me ljubnik iz nje trže.

* * *

150. Vjenčac ovi Frano savi
Pjesničkomu u poletu,
Kim Božiju ljubav slavi,
Kroteć' svoju dušu svetu,
A pak pjesnim nas osjeti
Da njeg' smrtca neošteti.

151. Biv' pjesnicim i svecima
Nebesnoga smilje dara,
Da nehudi ni smrt njima,
Već jim dvovjek život stvara:
I na zemlji da se haju
Vaviek živi, ko u raju.

152. I počem njih žale ljudi,
Njina djela kreću svietom,
Njihov izgled ljudstvo budi,
I rieči jim lete letom,
Od pouke i savjeta
Dokle bude teklo svjeta.

153. Učenici prosliede
Put njihovih vrlih djela,
I. njim svojom slavom vriede,
Kano ruža neuvela,
Reć bi ko bi oni poslie,
Svrstovali iste posle.

154. I kad dodje Frani mrieti,
Čudno mjesto sebi obra
Gdje će mu se Kostur snieti,
Mjesto nebje glasa dobra,
Jer se zlići tu vješaše
I narod ga Paklom zvaše,

155. Te s' obranjem groblja kleta,
Gdje rov zemlje sam zaželi,
Divan pjesnik i opeta
Dade izgled da se smjeli,
Medj' zlikovske leći kosti
Da s' njeg' i njm' Bog oprosti.

156. A ta humka jeste divna
Kakve Asiz ljepše nema,
Cviećem kitna i naivna,
Što je riesi narav niema;
Tu pjesniče spât' izvolje,
I do Božje tinjat volje.

157. Al' počujte čuda čudna!
Kada svetac sviet priminu
U taj čas se tilji budna
Jata ševa s' neba svinu,
Pa treptaše cvrkućući
Po sliemenu na toj kući

158. Gdje pokornik duh izpusti
U okupu braće svoje,
Čim njim zadnju rieč izusti,
Da mu vječni pokoj poje,
Bratstvo proli suze vruće,
A pjevale ptice s' kuće.

159. Jer kako on milovo je
Žive stvore sve nevine,
I s' ptičicam popjevo je,
Da prostosti slast ga mine,
Pak mu na smrt eto one
Pripjevnuše nevione.

160. Kad' ga zemni bus zagrnu
Kleto brdo sve se strese,
A Aziz se sa strah zdrnu;
Ko bje griešan svak kaje se
I pokoran k' brdu teče
Gdje naseli divan sveče.

161. Vrvi pučo k' tamnoj spili,
Slavu slave svećenici,
Od svud' lete dari mili,
Od svud' stiču patenici,
I na uhar svakom biva
Kod uspana ko' kod živa

162. Kad ču čuda Grgur Papa,
Medju svece mali ga vrsti,
I pečatom grob mu sklapa,
I to kleto brdo krsti
„Raj zemaljski“ što bje prije
Gadno groblje vješanije.

163. Pa na grobu ubožnika
Brzo nikla crkva mala,
Što je gradu i sad dika,
Jere mu je vela fala
Što častvovan spomen hrani
U rodjenom mjestu Frani.

164. Taj ponizni slovi hrame
Pokornikov život tavni,
Kako mrska na pomame
I na svičaj neljubavni,
Gdje ubožni muke muče,
A obilni bukom buče.

165. Još se vruće sviet razabra,
Gdje svetinju uzzna veće,
Ter se velo blago sabra,
Ter ustale gradje steće,
I hram niko' sjajnovidan
Nad svečevim liesom zidan.

166. I ko prva častju liči
Skromnu žiću ubožnika,
To velebna Crkva diči
Slavu vjere pobornika;
Dočim grob mu zlatom blista,
Na njem rajski vienac lista.

167. I ko' sanjo njekoč Frane
U živosnoj mladoj dobi,
Sjaj palače oružane,
To po smrti tekar dobi:
Spomenik mu eto živi
Kojemu se sav sviet divi.

